

7/5155
GK 40

05 Aralık 2018

GÜNLÜDÜR

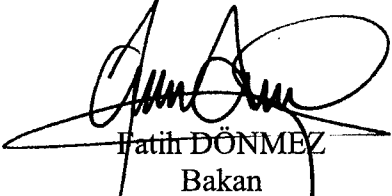
Sayı : 64272063-610-34464
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-5155)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 15.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-381777 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Murat CEPNİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/5155 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek :7-5155 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular:

Sinop/ İnceburun Yarımadasının(NGS) Nükleer Güç Santrali yapılmak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına tahsis edildiği kamuoyunca bilinmektedir.

Sinop, yeşillik oranı yüksek, çeşitli orman ve bitki örtüsüyle kaplı tarihi ve turistik bir şehirdir. Çam, köknar, meşe, gürgen, kayın, dişbudak, ve kavak başlıca ağaç türleridir ve şehrin yüz ölçümünün yüzde 70'ini kaplamaktadır. Nükleer Güç Santrali yapılması planlanan Sinop/ İnceburun Yarımadası Sinop şehir merkezine 15 km uzaklıkta olan doğal güzellikleri ile bilinen bir bölgedir. Sinop/ İnceburun Yarımadasında kurulması planlanan Nükleer Güç Santrali için şimdiye kadar 650 binden fazla ağacın kesildiği başta Cumhuriyet Gazetesi olmak üzere birçok basın kuruluşunda bölgenin fotoğrafları ile birlikte yayınlanmıştır.

Bölgede yapılması planlanan Nükleer Güç Santrali 1/100.000 üst ölçekli (ÇDP) Çevre Düzeni Plan haritasında ve 1/25.000 ölçekli ÇDP haritasında ne yazık ki hala görülmemektedir. Nükleer Güç Santralleri, kurulumu uzun süren ve yüksek maliyetli tesislerdir. Toplumsal yarardan çok toplumsal risk oluşturmakta, doğal yaşam alanlarını tehlikeye atmakta ve ciddi ekolojik zararlara neden olmaktadır. Sinop/İnceburun Yarımadasında yıllardır devam eden ağaç katliamının deva edeceği endişesini taşıyan bölge halkı, dernekler, Sivil Toplum Kuruluşları, ve TMMOB'ye bağlı Odalardan oluşan 36 kurum ve kişi; Samsun Bölge İdari Mahkemesi'nde "Nükleer Güç Santralinin, 1/25.000 ölçekli Sinop Alt Bölge ÇDP haritalarında olmaması" nedeniyle iptali için dava açmıştır.

Ukrayna/Çernobil ve Japonya/Fukuşima da yaşanan nükleer kazaların mimarları olan şirketlerin ülkemizde Nükleer Güç Santralleri yapımına talip olduğu ve bu şirketlerle anlaşmalar yapıldığı da bilinmektedir. Büyük çevresel felaketlerin yaşandığı ve çevresel endişelerin arttığı günümüzde, doğal kaynakların ve ormanların korunması da büyük önem taşımaktadır. Türkiye, çevrenin ve doğanın korunması ile ilgili uluslararası anlaşmalara taraf olup imza atmıştır. Diğer ülkelerle, ormanların korunması ile ilgili işbirliği yapılmaktadır. Sinop/İnceburun Yarımadasında yaşanan ağaç katliamı bu durumla tezatlık oluşturmaktadır. Sinop'un deprem riskinin yüksek olması da nükleer santralin ileride neden olabileceği zararlar için ciddi endişelere neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

- Nükleer Güç Santralinin, Türkiye'nin en yeşil alanlarından olan ve doğa cenneti olarak kabul edilen Sinop İlinde kurulma nedeni nedir? Ağaç kesimi yapılan ormanlık alan nükleer tesisin kurulması için imara açılmış mıdır? Diğer bir deyişle Sinop, Kastamonu ve Çankırı 1/100.000 üst ölçekli Çevre Düzeni Planı Haritasında ve 1/25.000 ölçekli Sinop alt bölge ÇDP haritasına Sinop Nükleer Güç Santrali var mıdır?

-Yöre halkı ve Sinop Nükleer Karşıtı Platform bileşenleri; bölgenin nükleer güç santrali için temizlendiğini ve her geçen gün kesilen ağaç sayısının arttığını belirtiyorlar. Bu güne kadar Bakanlığınıza tahsis edilen alanda, kaç ağaç kesilmiştir? Kesilen ağaçların cinsi nedir? Kaç ağaç daha kesilecektir? Kesilen ağaçların yeri, sayısı, kesilecek alanın büyüklüğü, bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Ağaç kesimi ile ormana, toprağa, doğal hayata, ve çevreye verilen zarar nasıl telafi edilecektir?

-9 Ocak 1984 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan ve taraf olunan "Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşam Ortamlarının Korunması Sözleşmesi" ne göre; oldukça önemli ve korunması gereken biyolojik çeşitliliğe, bitki örtüsüne ve ağaç türlerine sahip olan Sinop/İnceburun Yarımadası ormanının yok edilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz? İmza atılan uluslararası sözleşmeye aykırı davranıldığının düşünüyor musunuz? Doğal ortamın, ağaçların, yaban hayatın ve biyolojik çeşitliliğin, Nükleer Güç Santralinin olası zararlarından korunması için ne gibi önlemler alınacaktır? Bunun için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?

- Bir nükleer santralin ortalama ömrünün 50 yıl olduğu düşünüldüğünde, inşaat aşamasında ve işletme aşamasında binlerce yılda oluşan doğal hayata, ormanlara ve biyolojik çeşitliliğe verdiği zarara değdiğini düşünüyor musunuz?
- Kurulacak olan Nükleer Güç Santralin için ÇED raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandı ise ne zaman kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?
- Nükleer Güç Santralinin, toprağı ve Karadeniz'i kirletmesi esasında Sinop için önemli olan turizme, tarıma ve balıkçılığa da zarar verecektir. Sinop halkının uğrayacağı zararı tazmin etmek için tarım ve hayvancılık alanlarında ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 1992 Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Üzerine Rio Zirvesi Sonuç Deklarasyonu'nda "İnsanlar, doğa ile uyum içinde sağlıklı ve verimli bir hayata layıktır. Çevre konuları en iyi şekilde, ancak ilgili bütün vatandaşların katılımı ile yönetilir" denilmektedir. Sinop/ İnceburun Nükleer Güç Santrali Projesi'nin gerçekleştirileceği alanda 650 binden fazla ağaç kesildiği ortaya çıkmıştır. Projenin iptal edilmemesi durumunda doğa harikası Sinop/İnceburun Yarımadasında ağaç katliamının artacağı açıktır. Bu konuda mağdur edilen Sinop halkından, nükleer santral için görüş alınmış mıdır?
- Nükleer santrallerden çıkan radyoaktif atıkların; rüzgar ve yağmur gibi doğal etkenlerle denizlere, göllere ve toprağı karıştığı bilinen bilimsel bir gerçektir. Sinop'ta yapılacak Nükleer Güç Santralinin, halkın sağlığı üzerinde öldürücü etkilerinin engellenmesi için ne gibi önlemler alınacaktır? Hükümetiniz önlemler için ne gibi çalışmalar yapmaktadır?
- Ukrayna'nın başkenti Kiev'deki Çernobil Nükleer Güç Reaktörü'nde 26 Nisan 1986 günü meydana gelen patlama ve sızıntı sonucunda sadece insanlar değil doğal hayatta zarar görmüştür. Yapılan araştırmalar, nükleer felaketin bölgedeki mikroorganizmaları yok etmesi sebebiyle ağaçların çürümediğini, doğanın ayrıştırmasında görevli mikroorganizma, mantar ve bazı tip böceklerin nükleer patlamanın ortaya çıkardığı radyasyon alanında kendilerine yaşam alanı oluşturamadıklarını ortaya koymuştur. Olası nükleer kazada yaşamını yitirecek binlerce insanın yanında böylesi doğal felaketlerin de yaşanmaması için ne gibi önlemler alınacaktır. Yaşanacak orman felaketi için Tarım ve Orman Bakanlığından bilgi alınmış mıdır?

Cevaplar:

- Sinop Sahası için ön izin alınmasını takiben bu sahanın 1/100.000 ölçekli Sinop – Çankırı – Kastamonu Çevre Düzeni Planında nükleer santral tesis alanı olarak belirtilmesi için yapılan bu çalışmalar sonucunda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sinop Merkez İlçe Alt Planlama Bölgesi 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının 4.17 numaralı plan notuna atıfta bulunarak saha koordinatlarını veri tabanına işlemiştir.
- Proje sahası, endüstriyel orman niteliğinde olup, ilgili idare tarafından, süresi dolan alanlar boşaltılarak ülkemizin hammadde ihtiyacı karşılanmaktadır. Bu çerçevede ağaç kesimleri, ülkemizin her yerinde yapıldığı gibi endüstriyel amaçlı kesimler olup bu ağaç kesim faaliyetlerinin proje ile bir ilgisi bulunmamaktadır.
- Yapılması planlanan projenin "Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi" (Bern Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlar üzerine olası etkileri ve alınacak önlemlere dair hususlar, halen hazırlanmakta olan ÇED raporunda yer alacaktır.
- Tüm dünyada doğa koruma alanlarına yakın nükleer enerji santralleri bulunmaktadır. İngiltere'deki Sizewell Nükleer Enerji Santrali; Tabiatı Koruma Alanına ve Yabani Kuşları Koruma Alanına 5 km mesafede bulunmaktadır. İlaveten, söz konusu santral sahası doğa koruma alanı ve doğal

miras alanı içerisinde yer almaktadır. Almanya'da bulunan Philippsburg Nükleer Enerji Santrali ise Habitat Yönergesi ile korunan alanlarla çevrilmiş durumdadır. Fransa'daki Chooz Nükleer Enerji Santrali de bölgesel doğa parkı içindedir. 58 adet nükleer reaktörle, kullandığı elektriğin yaklaşık %72'sini nükleer enerjiden karşılayan Fransa'da, yaklaşık 1.000 km uzunluğunda ve Dünya Kültür Miras Listesinde yer alan Loire Nehri üzerinde 14 adet nükleer reaktör bulunmaktadır.

- Sinop Nükleer Enerji Santrali Projesi ile ilgili ÇED süreci, ilgili mevzuatta öngörülen hususlara göre devam etmektedir.

- Dünyada tarımsal ürün ihracatında ilk 9 sıradaki ülkelerin tamamında nükleer santral bulunmaktadır. Bu 9 ülkede dünyadaki nükleer reaktör yarısından fazla toplam 245 nükleer reaktör bulunmaktadır. Nükleer santraller, emisyonu neden olmadığından, tarım alanlarına veya bitki örtüsüne herhangi bir olumsuz etkileri söz konusu değildir. Dünyada pek çok ülkede nükleer santrallere yakın tarım alanları mevcuttur.

- Nükleer santrallerin radyolojik etkilerinin önlenmesi nükleer güvenliğin sağlanması ile doğrudan ilgilidir. Nükleer güvenliğin sağlanmasının temel amacı projenin bütün yaşam ömrü boyunca; etkin koruma önlemleri alarak bireyin, toplumun ve çevrenin olası radyolojik zararlardan korunmasıdır. Nükleer güvenliğin sağlanmasına yönelik radyolojik etkiler ve alınacak önlemlere ilişkin bilgiler ÇED raporunda ve ÇED süreci sonrasında yürütülecek olan lisanslama sürecinde yer alacaktır.